
לא סופי

כאב כרוני מושגי יסוד

Prof. Pesach Shvartzman
Department of Family Medicine
Pain and Palliative Medicine Unit
Clalit Health Services- South District
Ben-Gurion University of the Negev
Beer-Sheva, Israel

לא סופי

Common Chronic Pains

- Headache
- MSK pain: Low back pain, Knee/Hip osteoarthritis
- Cancer Pain
- Trigeminal Neuralgia
- Complex Regional Pain Syndrome
- Post Herpetic Neuralgia
- Diabetic Neuropathy

לא סופי

מהו כאב ?

חויה תחושתית ורגשית סובייקטיבית. לא נעימה על רקע פגיעה פיזית או פגיעה הנתפסת ככזו על ידי הסובל

IASP - 1986

לא סופי

כאב חריף

כאב קצר טווח שנמשך עד מספר שבועות בלבד. נגרם לעיתים על ידי חבלה, פרוצדורות רפואיות ומצבים חריפים, כגון: הרפז זוסטר, דלקת חריפה, של כיס המרה או דלקת פרק ספטית.

לא סופי

כאב כרוני

כאב הנמשך שישה חודשים ברציפות או כאב חוזר. נגרם על ידי מגוון מצבים אחרים, כגון: אוסטיאוארטריטיס של הירך, כאב גב, כאב פאנטום, כאב ראש או כאב על רקע פגיעה במערכת העצבים המרכזית ו/או הפריפרית (כגון נאורלגיה טריגמינלית או נירופטיה סוכרתית)

לא סופי

סוגי הכאב

<u>כאב כרוני/ממושך</u>	<u>כאב אקוטי/חריף</u>
▪ אין תפקיד ביולוגי	▪ תפקיד ביולוגי – "גלאי נזק"
▪ קבוע, נמשך זמן רב.	▪ זמני – מופיע ונעלם
▪ עוצמת הכאב משתנה	▪ עוצמה הולכת ופוחתת
▪ מלווה בדיכאון, שקט, פעילות מועטה.	▪ מלווה בחרדה, אי שקט
▪ דוגמא: OA	▪ דוגמא: Renal Colic

לא סופי

סוגי הכאב

כאב נירופתי	כאב נוסיספט	
נזק עצבי	נזק לרקמה	הגורם לכאב:
לא נורמלי	נורמלי	תפקוד העצב:
שורף יורה	עמום, חד	תאור הכאב:
נפוצות (אלודיניה)	לרוב אין	תחושות לא רגילות:
DN, OA	חתך, כאב אחרי ניתוח	דוגמאות:

לא סופי

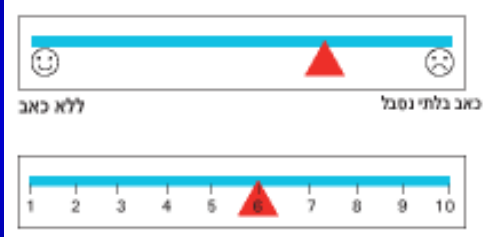
כאב כרוני – אומדן

- כאב תחושה סובייקטיבית
- אין מד כאב, אומדן כאב מתבסס בעיקרו על דיווח החולה!

לא סופי

The image shows two visual analog scales. The top scale is a horizontal line with a smiley face on the left and a frowny face on the right. A red triangle is placed on the line, approximately 70% of the way from the smiley face. Below the line, the text reads 'ללא כאב' on the left and 'כאב בלתי נסבל' on the right. The bottom scale is a horizontal line with numbers 1 through 10 below it. A red triangle is placed on the line, directly above the number 6.

לא סופי

סרגל כאב

כאב נורא כאב בינוני כאב בלתי נסבל

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

סרגל כאב

כאב כלל	כאב מועט	כאב בינוני	כאב חזק	כאב בלתי נסבל
😊	🙂	😐	😞	😫

לא סופי

כאב כרוני – גישות כללית

לא סופי

כאב כרוני – מטרות הטיפול

```



graph TD
    A(הפחתת כאב) --> C(שיפור באיכות חיים)
    B(שיפור תפקוד) --> C
    A <--> B
  
```


לא סופי

גישה לטיפול בכאב כרוני

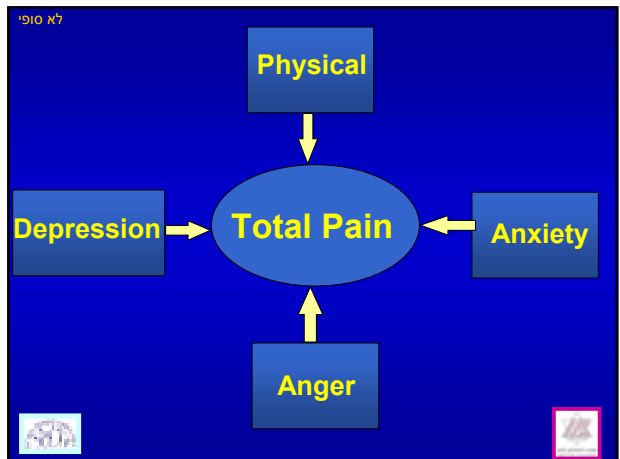
- כאב כרוני - מחלה כרונית: טיפול מניעתי
- יש לטפל בכאב במקביל לבירור מקור הכאב
- יש להתייחס לכאב כחלק אינטגרלי ממהלך המחלה ולטפל בו לאורך זמן בהתאם לנדרש.
- אומדן כאב בכל ביקור

לא סופי

Chronic pain, like diabetes, is a chronic illness and should be treated in a similar fashion.

לא סופי

עשרת הדיברות – לטיפול בכאב

- קבע סדר עדיפויות במטרות הטיפול, לדוגמא:
 - הגברת שעות השינה ללא כאב.
 - שיכוך כאב במנוחה גם בזמן ערנות.
 - שיכוך כאב בעמידה או בזמן פעילות.

שלב קשה יותר להשגה. הגדר עם המטופל את עוצמת הכאב הרצויה.

לא סופי

עקרונות הטיפול התרופתי:

- **דרך הפה** – יש להעדיף מתן תרופה דרך הפה או דרך העור, במידת האפשר. בשיטה זו למטופל יש שליטה מלאה על איזון הכאב.
- **מסביב לשעון** – יש לתת את התרופה "סביב השעון", כלומר לתת אותה בזמנים קבועים עפ"י משך פעילות התרופה; כך, למשל תרופה הפועלת 4 שעות, יש לתת כל 4 שעות.
- **עפ"י מעלית הכאב** – יש להתאים את עוצמת התרופות המשככות לעוצמת הכאב.
- **אבים מתפרצים** – דאג למתן תרופה כתוספת לטיפול הקבוע בזמן התגברות הכאב.

לא סופי

עוצמת כאב קלה (1-4) / עוצמת כאב בינונית (5-7) / עוצמת כאב חזקה (8-10)

- **לעוצמת כאב קלה:** נרשמות תרופות משככות כאבי לא אופיאודיות.
- **לעוצמת כאב בינונית:** נרשמות תרופות לא אופיאודיות, תרופות אופיאודיות חלשות או אופיאודים במינון נמוך.
- **לעוצמת כאב חזקה:** נרשמות תרופות אופיאודיות.

לא סופי

The Pain Elevator:

LEVEL 4
Non-pharmacological

LEVEL 3
Pharmacological

LEVEL 2
Pharmacological + Non-pharmacological

LEVEL 1
Pharmacological

Non-pharmacological +
Pharmacological +
Pharmacological + Non-pharmacological +

לא סופי

כאב

חידה

אב

חידה

כאב

חידה

כאב

חידה

חידה

